

vzal soud za prokázáno, že obžalovaný zboží v ceně asi 21.000 Kč, do komise mu od M-a dané, prodal, stržený za ně peníz ve výši asi 16.000 Kč M-ovi sice zaplatil, avšak částku 5434 Kč 80 h neoprávněně za sebou zadržel. Těmito zjištěními je prokázáno, že zboží bylo obžalovanému pouze svěřeno, byvši mu držitelem jeho odevzdáno sice ve faktickou moc, ale v předpokladu, že s ním obžalovaný naloží jen ve smyslu odvodatelově, totiž buď odvede peníze za prodané zboží nebo neprodané zboží vrátí. Obžalovaný nebyl proto oprávněn se zbožím volně nakládati, to jest je prodati a stržené peníze zcela neb i jen z části si ponechati. Poukaz stížnosti na ustanovení obchodního zákona o komisionáři není způsobitelným, přivoditi příznivější nazírání na věc, neboť pojem svěřeni má místo i při právním poměru komisionáře k jeho komitentu, poněvadž dle podstaty smlouvy komisionářské přejímá komisionář zboží k prodeji a bere závazek, že zaplatí komitentovi z prodeje docílený výtěžek, který nastupuje na místo prodaného zboží. Zboží nebo výtěžek, za ně docílený, je proto komisionáři ve smyslu §u 183 tr. zák. svěřen, pročez i čl. 367 a 374 obchod. zák. označují komisionáře jakožto uschovatele zboží, jemu předaného. V důsledku toho je právně nezávažno, že to, co soukromý účastník má na mysli jako předmět zpronevěry, není zboží, jež obžalovanému za účelem zcizení předal, nýbrž kupní cena za ono zboží, po případě že obžaloba proti obžalovanému vznesená, nezni na zpronevěru výtěžku z prodaného zboží, nýbrž na zpronevěru zboží samého. Námitku stížnosti, že doložka v dotyčných konsignacích, že si soukromý účastník M. až do zaplacení vyhrazuje na zboží vlastnictví, je protimyslnou, nelze uznati za správnou. Pravda je, že již předáním zboží obžalovanému do komise, bylo mu toto ve smyslu hořejších úvah pouze svěřeno, a že zvláštní doložky o výhradě vlastnictví pro komitenta až do úplného zaplacení, nebylo již ani zapotřebí. Byla-li vzdor tomu doložka do konsignací pojata, stalo se tak zajisté jen proto, by vyloučena byla jakákoliv pochybnost v tom směru, že zboží zůstává až do úplného zaplacení vlastnictvím komitentovým, to jest vůči obžalovanému cizím, jemu pouze svěřeným.

Čís. 1556.

»Veřejnými« ve smyslu §§ů 104, 105 tr. zák. jsou ony záležitosti, jež se dotýkají přímo zájmů státního celku nebo aspoň veřejným právem chráněných zájmů nějakého kruhu státních občanů a nejsou přikázány soudům, aby o nich pravoplatně rozhodovaly; spadá sem též vyměření daní a veřejných dávek.

Předmětem zločinu podle §u 105 tr. zák. jest kromě soudce a státního zástupce každý úředník, jemuž náleží jakýkoliv úkon, související s tím, zda a jakým způsobem (směrem) rozhodne se o veřejné záležitosti neb o propůjčení služby, třebaže nerozhoduje o tom přímo, aniž zjednává podstatný podklad pro rozhodování jiným k tomu příslušným úředníkem, nýbrž dává (má dáti) pouze podnět k případnému zavedení řízení a rozhodování příslušným úřadem.

Pro obor přestupku podle §u 311 tr. zák. zbývají jiní než jmenovaní úředníci správy spravedlnosti a úředníci ostatních oborů státní správy,

jejichž úřední výkony dotýkají se jiných úkolů, než oněch v §u 105 tr. zák. naznačených.

(Rozh. ze dne 17. března 1924, Kr II 450/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných Rudolfa W-a, Františka H-a a Leona B-a do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 16. června 1923, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými, a to Rudolf W. zločinem svádění k zneužití moci úřední podle §u 105 tr. zák., František H. a Leo B. spoluvinou na zločinu svádění ku zneužití moci úřední podle §§ů 5, 105 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Na omylu jest stížnost Leona B-a, namítající dle čís. 9 písm. a) §u 281 tr. ř., že v činnosti svědka Josefa Z-a nešlo o rozhodování záležitostí veřejných, kteroužto okolnost uplatňovali při ústním líčení zrušovací také obhájcové ostatních dvou obžalovaných. Lze sice souhlasiti se stížností, pokud dovozuje, že veřejnými po rozumu §§ů 104, 105 tr. zák. jsou jen záležitosti, dotýkající se přímo zájmů státního celku neb alespoň veřejným právem chráněných zájmů nějakého okruhu státních občanů, jež nejsou přikázány soudům, aby o nich právoplatně rozhodly. Než nelze z takto správně vymezeného pojmu veřejných záležitostí vyřaditi úkony oněch — od soudů různých — úřadů a činitelů státní správy, směřující ku správnému vyměřování a vymáhání státních daní a jiných dávek, kdyžtž z výnosu všech těchto dávek a daní kryjí se náklady, spojené s různými úkoly státní správy, jež, ne-li vesměs, alespoň až na mizivou část slouží zájmům všeho obyvatelstva státu. Veřejnou záležitostí jest tudíž i výměr daní a dávek, obzvláště za tím účelem se nesoucí přezkoumávání úplnosti a správnosti přiznání občana, povinného k dávce z majetku, o jaké přezkoumání v činnosti svědka Z-a šlo. Lze dále souhlasiti s názorem stížnosti, že o rozhodování lze mluvit jen tam, kde jde o výrok, jímž se zjednává neb upravuje právní stav nebo právní poměr. Takovým výrokem jest však i výrok finančního úřadu o tom, zda, po případě co jest někdo povinen zaplatiti státu na té neb oné dani nebo dávce, po případě nález důchodkového úřadu, zda se někdo dopustil důchodkového přestupku a jaký trest se mu za to ukládá. K takovému nálezu a výroku nebyli arcí' povoláni ani Josef Z., ani revisní komise, jejíž členem byl, ani revisní odbor ministerstva financí, jemuž komise je podřízena a jemuž zprávy komise svědčí. Než ustanovení §u 105 tr. zák. nepředpokládá, že úředník, jenž se svádí darem k porušení úřední povinnosti nebo ku stranictví, je přímo k rozhodování věci povolán, ani že jest zřízencem úřadu, k rozhodování povolaného, a zjednává bezprostřední podklad pro toto rozhodování.

Dle §u 89 tr. zák. z 3. září 1803 bylo svádění jakéhokoliv úředníka, úředními povinnostmi zavázaného, ku stranictví ve věci služební, při povyšování ve službě nebo vůbec k porušení úřední povinnosti zločinem, aniž zákon rozeznával, o jaký obor služby jde a jaké jest posta-

vení sváděného úředníka v tomto oboru služby. Této přísnosti se platný zákon trestní zřekl. Zásadně je svádění úředníka darem ku stranictví nebo k porušení povinnosti podle §u 311 tr. zák. přestupkem. Při vymezení výjimek z této zásady postupuje zákon v §u 105 dle jednotlivých oborů státní správy různě. Z úředníků, při správě spravedlnosti činných, jmenuje v §u 105 určité činitele, totiž soudce civilního nebo trestního a státního zástupce. Z ostatní správy jmenuje zákon všeobecně určité úkoly, jež považuje za zvláště důležité a sesílené ochrany hodné, totiž propůjčování služeb a rozhodování záležitostí veřejných. K tomu, že co do těchto úkolů státní správy nechce zákon rozlišovati mezi úředníky, v nich činnými, poukazuje jednak okolnost, že zákon označuje v nich jako předmět zločinu »j a k é h o k o l i v úředníka«, jednak okolnost, že na místě předložky v §§ech 88, 89 dřívějšího zákona stejně použité a do §u 104 platného zákona převzaté, totiž předložky »p ř í« (propůjčování služeb atd.) používá slov »v p ř í p a d e c h« (propůjčování služeb atd.). Jinak by zákon zajisté použil obratu »při propůjčování služeb anebo...« neb obratu »úředníka ku propůjčování... povolaného« neb jiného obratu, poukazujícího k tomu, že sváděný úředník sám rozhoduje, nebo samotného rozhodování se účastňuje nebo k němu přímo spolupůsobí. K různosti postupu zákona ohledně jednotlivých oborů státní správy dala podnět asi úvaha, že záruky správného a nestranného plnění úředních povinností všemi účastněnými úředníky jest více — než ve správě spravedlnosti — zapotřebí při jiných úkolech, zákonem v §u 105 privilegovaných. V oboru správy spravedlnosti křížují se zájmy jednotlivce, k jehož prospěchu směřuje stranictví nebo jinaké porušení povinností sváděného úředníka, z pravidla se zájmy jiného jednotlivce, jenž jest obeznámen se všemi poměry, v úvahu přicházejícími, a ve vlastním zájmu dbá nad tím, aby pro soudce (návladního) byly činnosti ostatních účastněných úředníků zjednávány podklady správné a úplné. V případech propůjčování služeb nezná z pravidla uchazeč poměrů ostatních uchazečů, pro propůjčování služby závažných, takže činnost účastněných při tom úředníků kontrolovati nemůže. A v případech rozhodování veřejných záležitostí zachovává se — až na osobu, jejíž právní statky jsou způsobem rozhodování zjevně a bezprostředně dotčeny a proti níž tudíž zákaz §u 105 čelí — veškeré ostatní obyvatelstvo zpravidla zcela netečně, takže jen vyjimkou dochází k objevu, že úředníkům, při samotném rozhodování činným, podán byl jinými v záležitosti zakročivšími úředníky podklad nesprávný nebo pro porušení povinností těmito úředníky k rozhodování oněmi vůbec nedošlo. Úředník, dle své služby povinný k tomu, by dal zprávu určitému úřadu o objevených jím poukazech na to, že má o některé veřejné záležitosti býti příslušným úřadem rozhodováno, ohrožuje nebo poškozuje — jak sluší konečně uvážiti tím, že zprávy nepodá nebo že ji podá nesprávně nebo neúplně, zájmy státního celku nebo zájmy okruhu občanů, jež vyžadují, by o oně záležitosti bylo a to nestranně a směrem zákonitým rozhodnuto, způsobem neméně intensivním než úředník, jenž k samému rozhodování povolán jest a svou úřední povinnost porušuje. Dějinnému vývinu, slovnímu znění a smyslu §u 105 tr. zák. vyhovuje takto výklad, že předmětem zločinu §u 105 jest — kromě

soudce civilního a trestního a státního zástupce — jakýkoliv úředník, jemuž náleží jakýkoliv úkon, související s tím, zda a jakým způsobem (směrem) rozhodne se o veřejné záležitosti neb o propůjčování služby, třebaže dotčený úředník nerozhoduje o tom přímo, aniž zjednává podstatný podklad pro rozhodování jiným k tomu příslušným úředníkem, nýbrž dává, po případě má dle své povinnosti dáti pouze podnět k případnému zavedení řízení a rozhodování příslušným úřadem. Pro obor §u 311 tr. zák. zbývají jiní než jmenovaní úředníci správy spravedlnosti a úředníci ostatních odborů státní správy, jejichž úřední výkony dotýkají se jiných než v §u 105 naznačených úkolů, obzvláště širého oboru přestupků policejních, živnostenských a jiných předpisů, v nichž jde jen o zájmy jednotlivců. Úředními výkony svědka Z-a měl býti zjednan podstatný podklad pro posouzení, zda má býti dán podnět k řízení příslušných důchodkových úřadů za účelem nové, správné výměry dávky z majetku firmy W. a syn v Š., po případě k trestnímu řízení proti této firmě pro důchodkový přestupek. Šlo tedy o případ rozhodování veřejné záležitosti.

Čís. 1557.

Podvod hostinského, jenž využil stupňující se opilosti hosta, by mu napočítal přemrštěný a částečně vymyšlený účet.

(Rozh. ze dne 19. března 1923, Kr II 404/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných Leona K-a, Samuela K-a, Isáka K-a a Laury K-ové do rozsudku krajského soudu v Mor. Ostravě ze dne 26. června 1923, pokud jim byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem podvodu podle §§ů 197, 200 tr. zák. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Po věcné stránce poukazují obě zmateční stížnosti k tomu, že tu vůbec není podvodu, uváží-li se, že šlo o restaurant s ženskou obsluhou, zvláště k tomu určenou, by hosty k mimořádným výdajům animovala, že o takovýchto místnostech každý navštěvovatel ví předem a s tím počítá, že se tam neúčtují ceny, v hostincích obvyklé a že naň bude dle možnosti působeno, by co nejvíce utratil. Třebaže okolnost, posléze uvedená, nemůže býti uznána celkem nesprávnou, nevyplývá z ní přece, že provozovatelé takové živnosti jsou přímo mimo zákon a že beztrestně užívatí mohou jakýchkoli prostředků, by hosty přímo »obrali«. Okolnost ta může mít význam jen potud, že nebude možno prohlásiti již pouhé domlouvání a přemlouvání k větším výdajům za předměty, jež se v takových místnostech dle druhu živností pravidelně poskytují, za jednání trestné a že při posuzování přiměřenosti a přípustnosti cen za potraviny a nápoje přiložiti bude ovšem měřítko odůvodněné většími provozovacími náklady takové místnosti. Vše, co jde přes tuto hranici, dlužno uznati nepřipustným, měla-li do sebe dotyčná činnost známky trestného činu, byť zmíněnou povahou místnosti omluvitelného. Na-